

ŽUPNÉ NOVINKY

PSK ZOSTÁVA NAJLEPŠIE HOSPODÁRIACIM KRAJOM MEDZI VÚC

Predseda PSK Peter Chudík: Míňame len toľko, koľko máme

Prešovský samosprávny kraj je aj po roku 2012 stále najlepšie hospodáriacim krajom spomedzi všetkých ôsmich vyšších územných celkov na Slovensku. Vyplýva to z najnovších údajov Inštitútu pre ekonomické a sociálne reformy INEKO na internetovom portáli, kde sú zverejnené informácie o hospodárení slovenských obcí a vyšších územných celkov. Finančné zdravie Prešovského kraja je označené ako „dobré“ a má hodnotu +1,8 na stupnici od -3 po +3. Spomedzi všetkých krajov je to najviac, druhý kraj v poradí – Nitriansky, má skóre +1,6.

„Oproti minulému roku sme si polepšili o tri desatiny,“ neskrýva spokojnosť predseda ekonomicky najslabšieho regiónu Peter Chudík. Ako dodal, „s veľkým napätím sme očakávali zverejnenie údajov na webovom portáli. Snažili sme sa v minulom roku nájsť naše slabé miesta a zamerať sa na ukazovatele, kde sme vykazovali nižšie ohodnotenie. Potvrdenie prvého miesta je nás nesmierne motivujúce. Má to zmysel – sústrediť sa na financie.“

Medzi päť najdôležitejších indikátorov finančnej stability samospráv patria celkový dlh, dlhová služba, záväzky aspoň 60 dní po splatnosti, okamžitá likvidita a základná bilancia. Najvyššie ohodnotenie +3 získal PSK za záväzky aspoň 60 dní po splatnosti.

Inštitút však sleduje aj iné indikátory – ako napríklad záväzky po splatnosti k príjmom, pohotovú likviditu, bilanciú bežného účtu a ďalšie. Patrí medzi ne aj dlh na obyvateľa. Celkový dlh na obyvateľa v PSK za rok 2012 predstavuje 54 eur, kým v roku 2011 to bolo 75 € a v roku 2010 dokonca 81 €.

Na výpočet jednotlivých indikátorov finančnej stability INEKO sleduje viaceré finančné ukazovatele, ako napríklad bežné a kapitálové príjmy a výdavky, záväzky, bankové úvery a výpomoci, úrokové splátky, pohľadávky, výsledok hospodárenia, neobežný majetok, či počet obyvateľov.

„Pozitívne hodnotenie finančnej kondície kraja je pre nás obrovským zadosťučinením. Prešovský kraj je síce ekonomicky najslabším regiónom Slovenska, ale nezávislé hodnotenie dokazuje, že aj napriek takému hendikepu môžeme dobre hospodáriť. Už dlhé roky sme maximálne zodpovední pri vynakladaní finančných prostriedkov a nemáme benevolentný prístup k používaniu vlastných, či externých zdrojov. Správame sa ako normálna domácnosť – míňame len toľko, koľko máme. Hodnotenie dokazuje, že je to správna cesta,“ komentuje výsledky predseda PSK Peter Chudík.

Prešovský samosprávny kraj je s počtom obyvateľov viac ako 815 000 najľudnatejším regiónom Slovenska. Bežné príjmy PSK v roku

PREHĽAD FINANČNEJ STABILITY SAMOSPRÁVNÝCH KRAJOV SR PODĽA INEKO:

Samosprávny kraj	Finančné skóre
Prešovský	+1,8
Nitriansky	+1,6
Bratislavský	+1,2
Žilinský	+1,1
Košický	+0,8
Trnavský	+0,5
Trenčiansky	+0,5
Banskobystrický	+0,3

DLH NA OBYVATEĽA ZA ROK 2012 V JEDNOTLIVÝCH KRAJOCH:

Samosprávny kraj	Dlh na obyvateľa
Banskobystrický	50 €
Košický	53 €
Prešovský	54 €
Nitriansky	54 €
Žilinský	59 €
Bratislavský	70 €
Trenčiansky	93 €
Trnavský	100 €

2012 presiahli 150 miliónov eur. Kapitálové výdavky v tom istom roku dosiahli takmer 19 miliónov eur. Úverové zdroje samosprávneho kraja mierne presahujú 44 miliónov eur, čo predstavuje 29,4 %.

Z miest Prešovského kraja má, tak ako v roku 2011, najvyššie skóre mesto Kežmarok +2,2. Kým za rok 2011 hodnotu +2 presiahol len Kežmarok, za rok 2012 sa v Prešovskom kraji k nemu pridali ešte dve mestá – Poprad a Svit, ktoré za rok 2012 zhodne vykazujú finančné skóre +2,1. Na opačnom konci rebríčka s hodnotou -0,5 je Veľký Šariš. Krajské mesto Prešov má finančné zdravie ohodnotené na +0,3.

Internetový portál o hospodárení samosprávy – regionálnej i miestnej, spustil nezávislý ekonomický inštitút INEKO v roku 2012. Jeho hlavným cieľom bolo prispieť k dlhodobej udržateľnosti hospodárenia a finančnej stability obcí a vyšších územných celkov. Portál obsahuje úplnú databázu obcí a vyšších územných celkov s údajmi o plnení vybraných ukazovateľov a to od roku 2006.

Hospodárenie za prvý polrok: vyššie príjmy, väčšie šetrenie

Príjmy krajskej samosprávy v prvom polroku 2013 sa v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka zvýšili. Ako potvrdila vedúca odboru financií Prešovského samosprávneho kraja Mária Holíková, „nárast o 6,1 milióna eur sme zaznamenali v oblasti daňových príjmov a grantov a transferov – v tomto prípade ide o prostriedky zo zdrojov Európskej únie a štátneho rozpočtu.“ Zároveň však kraj zaznamenal pokles v oblasti ne-daňových príjmov a to vo výške 1,2 milióna eur. Celkové zvýše-

nie príjmov samosprávneho kraja za prvých šesť mesiacov roka predstavuje 4,9 milióna eur. Na druhej strane sa výdavky krajskej samosprávy v prvom polroku 2013 v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka znížili a to spolu o 6,3 milióna eur. Podľa M. Holíkovej bol najvýraznejší pokles čerpania v oblasti bežných výdavkov – až o 4,7 milióna eur, v tom výdavky na tovary a služby zaznamenali pokles o 1,4 milióna eur a výdavky na bežné transfery o tri milióny eur. „V rámci bežných transfe-

rov vykazujeme výrazne nižšie čerpanie oproti predchádzajúcemu roku,“ zdôrazňuje vedúca odboru financií. Podľa nej to spôsobilo hlavne predfinancovanie verejnej autobusovej dopravy pre dopravcov takmer za tri mesiace roka 2013: „Túto úhradu za prvý kvartál sme realizovali vopred ešte v decembri minulého roku, nakoľko inak by sme nevedeli v roku 2013 plniť podmienky konsolidácie verejných zdrojov (dlhu). Čerpanie kapitálových výdavkov je nižšie o 1,6 milióna eur, čo je zapríči-

nené tým, že v roku 2013 implementujeme iba malý podiel europrojektov.“ Hospodárenie Prešovského samosprávneho kraja je napriek zložitej situácii vo financovaní samosprávy momentálne bez väčších problémov. „Tým, že sme si niektoré zákonom stanovené výdavky v roku 2013 predplatili a uhradili ešte v roku 2012, (hlavne verejnú autobusovú dopravu) a dodržiavame racionalizačné opatrenia, predpokladáme, že dodržíme podmienky memoranda o konsolidácii verejných financií.

Zároveň chcem pripomenúť, že už v roku 2012 boli vyššie územné celky solidárne pri znižovaní verejného dlhu tým, že nám vláda prostredníctvom zákona schváleného v Národnej rade SR upravila podiel na dani z príjmov fyzických osôb z 23,5 % na 21,9 %!“ pripomenula M. Holíková.

Podľa jej slov ďalší tlak na výdavky a pristúpenie ku konsolidácii pre ďalšie rozpočtové obdobie nie je zo strany vyšších územných celkov reálny: „Ohrozili by sme tým zákonom stano-

vené plnenie povinností pre obyvateľov regiónov, či už v oblasti verejnej autobusovej dopravy, alebo samotného financovania sociálnej sféry, vzdelávania, starostlivosti o cesty, starostlivosti o majetok, neho-voriac už o oblasti kultúry. Konsolidovať donekonečna a pritom vytvárať dlhy nepovažujeme za zdravé riešenie problému verejného dlhu. Podiel na verejnom dlhu má štát 98,3 %, pričom samosprávy sa podieľajú podielom iba 1,7 %,“ uzavrela M. Holíková.

NOVÁ ÉRA CEZHRANIČNEJ SPOLUPRÁCE V TERŇI

Prvé stretnutie mládeže **naštartovalo spoluprácu**

Farnosť Terňa realizuje slovensko-poľský cezhraničný projekt pod názvom Prvé stretnutie mládeže vo farnosti Terňa – nová éra cezhraničnej spolupráce. Jeho hlavným cieľom je podporiť vzájomnú komunikáciu, aktivizovať spoluprácu a zorganizovať prvé cezhraničné stretnutie mládeže vo farnosti Terňa.

Farnosť Terňa podala v júli minulého roku žiadosť o poskytnutie finančného príspevku pre projekt Prvé stretnutie mládeže vo farnosti Terňa – nová éra cezhraničnej spolupráce z Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007 – 2013 - Mikroprojekty. Tomu predchádzal spoločný podpis dohody o partnerstve. Dohoda medzi štatutárnymi zástupcami vedúceho partnera – farnosti Terňa a partnera projektu – farnosti Grywald bola podpísaná 27. júla 2012.

Prvé cezhraničné stretnutie mládeže vo farnosti Terňa sa uskutočnilo 15. až 17. júla tohto roku za účasti mládeže oboch partnerov projektu. „Celé stretnutie sa nieslo v priateľskej atmosfére, pre mládež sme zorganizovali športový deň, chlapci a dievčatá hrali futbal aj volejbal. Víťazstvá si podelili zástupcovia slovenskej aj poľskej strany, ale tie v tomto prípade vôbec neboli dôležité. Ďalej sme pre mládež pripravili rôzne turistické, spoločenské, kultúrne, ale aj duchovné

aktivity. Celé stretnutie dopadlo výborne a spokojné odchádzali všetky strany, čo ma veľmi teší. Tak ako na stretnutí viackrát odznelo, ja, aj Proboszcz Jozef z farnosti Grywald veríme, že spolupráca medzi farnosťami bude naďalej pokračovať. Tým naplníme hlavný cieľ projektu a začneme novú éru cezhraničnej spolupráce medzi našimi farnosťami,“ informoval Imrich Revák, farár farnosti Terňa.

V rámci projektu sa realizovali aj ďalšie aktivity. Predo-

všetkým došlo k výmene ozvučenia v piatich kostoloch farnosti Terňa, čo umožnilo zlepšiť kvalitu zvuku v kostoloch. K podpisu kúpnej zmluvy medzi farnosťou a dodávateľskou firmou došlo 30. mája a následne sa začali práce na výmene ozvučenia. Práce boli ukončené 20. júna. Poslednou aktivitou projektu je záverečná konferencia, na ktorej by malo dôjsť k vyhodnoteniu jednotlivých aktivít projektu. Konferencia by sa mala uskutočniť do konca augusta.

Celková výška finančných prostriedkov projektu po verejnom obstarávaní presahuje čiastku 21 tisíc eur. Prostriedky z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF) tvoria 80,75 % z celkových výdavkov, zvyšných 14,25 % budú financované zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky a 5 % zo zdrojov farnosti Terňa.

„Veľkú zásluhu na tejto peknej akcii majú MUDr. Peter Chudík, predseda PSK a Marek Sowa, marszałek Województwa Małopolskiego, ktorí nám umožnili realizovať tento projekt a patrí im moje poďakovanie. Ďalej by som chcel poďakovať môjmu kolegovi na poľskej strane Proboszczovi Jozefovi z farnosti Grywald a jeho tímu ľudí a všetkým, ktorí sa zaslúžili o realizáciu tohto pekného projektu,“ dodal Imrich Revák z Terne.

PRIBUDNÚ V PREŠOVSKOM KRAJI HNEDÉ TABULE?

Rozvoj cestovného ruchu **sa vďaka KOOCR dynamizuje**

Prešovský samosprávny kraj na prelome rokov zrealizoval vážny posun k zabezpečeniu kontinuálneho a trvaloudržateľného rozvoja cestovného ruchu – založil Krajskú organizáciu cestovného ruchu Severovýchod Slovenska (KOOCR SVS).

„Z pohľadu regionálnej samosprávy to znamená kvalitatívne novú fázu výkonu kompetencie v oblasti cestovného ruchu. Vznikol priestor pre spoluzodpovednosť a zainteresovanosť členských subjektov na vývoji a riadení cestovného ruchu, zosúladujú sa kompetencie samosprávy na ostatných úrovniach riadenia,“ vysvetľuje výkonný riaditeľ KOOCR Martin Janoško. Podľa jeho slov sa zároveň zahájilo fungovanie tzv. viaczdrojového financovania, kde na výkon súvisiacich úloh prispieje podnikateľská sféra, samospráva (miestna i krajská) a štát: „Výsledkom by mala byť lepšia plánovateľnosť a viac adresné

využitie finančných prostriedkov. Do systému vstupuje aj možnosť získať ďalšie zdroje mimo členských príspevkov, napr. z programov Európskej únie, podnikateľskou činnosťou a podobne.“

KOOCR Severovýchod Slovenska bola založená v novembri a zaregistrovaná v decembri 2012. Oficiálne svoju činnosť začala 1. marca 2013. „Krajská organizácia však aktívne pracovala už od svojho založenia a v januári tohto roku plne organizačne a aj finančne organizovala úspešný ročník medzinárodného veľtrhu cestovného ruchu ITF SLOVAKIATOUR 2013 v Bratislave,“ upozorňuje M. Janoško. Ako doplnil, Severovýchod Slovenska má už za sebou množstvo ďalších aktivít – patrí medzi ne spustenie webovej stránky www.severovychod.sk, na ktorej propaguje Prešovský kraj, členov, zaujímavosti, udalosti a mnoho ďalších aktuálnych informácií a aktivít. „Zúčastnili sme sa tiež na veľtrhu cestovného ruchu REGIONTOUR

2013 v českom Jablonci, podporujeme značenie cyklotrás, aktívne sa zapájame do projektu Honba za pokladmi Prešovského kraja, kde sme prefinancovali inzerciu v českom periodiku, zaplatili tlač plagátov a výrobu pečiatok,“ vymenoval riaditeľ KOOCR.

Medzi hlavné aktivity krajskej organizácie patria marketingové kampane, tlač propagačných materiálov, organizovanie informácií zahraničných novinárov, účasť na výstavách a veľtrhoch cestovného ruchu, podpora významných kultúrnych a spoločenských podujatí, osadenie informačných hnedých tabúl, podpora financovania značenia cyklotrás a mnohé ďalšie. Krajská orga-

sov a dotlač knihy Vitajte v Prešovskom kraji v náklade 2 000 kusov. V júli spustili verejnú fotografickú súťaž – Dovolanka v Prešovskom kraji, zameranú na podporu cestovného ruchu Prešovského samosprávneho kraja. Za najdôležitejšie však M. Janoško považuje prípravu informačného systému hnedých tabúl: „V spolupráci s členmi pripravujeme podklady na spustenie procesu verejného obstarávania na osadenie hnedých tabúl v Prešovskom kraji, ktoré by mali označovať turisticky významné objekty a lokality a pritiahnúť tak na tieto miesta čo najviac turistov. V tomto roku máme na túto aktivitu vyčlenené finančné prostriedky

v objeme 60 000 eur.“

Členmi KOOCR je v súčasnosti šesť oblastných organizácií cestovného ruchu (OOCR) – OOCR Región Vysoké Tatry, OOCR Vysoké Tatry – Podhorie, OOCR Tatry – Spiš – Pieniny, OOCR Severný Spiš – Pieniny, OOCR Horný Zemplín a Horný Šariš a OOCR „Šariš“ – Bardejov. Krajská organizácia tiež spolupracuje s mestom Prešov a metodicky pomáha pri procese kreovania a založenia oblastnej organizácie cestovného ruchu v území Prešov, Sabinov, Lipany a Veľký Šariš a obdobne komunikuje s ďalšími obcami v Prešovskom kraji. „Naším záujmom je zakladať oblastné organizácie cestovného ruchu vo viacerých regiónoch kraja, pretože môžu získať nemalé finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu na podporu cestovného ruchu a rozvoja ich územia. Chceme maximálne využiť možnosti viaczdrojového financovania a zdynamizovať podporu cestovného ruchu v našom regióne,“ uzavrel Martin Janoško.